

Stortinget v/
Arbeids- og sosialkomiteen

Innspill til behandling av Prop. 141 LS, implementering av Web-direktivet

Vi viser til høring om forslag til endring i Likestillings- og diskrimineringsloven, for å implementere Web-direktivet (WAD), som er til behandling i Arbeids- og sosialkomiteen.

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med rundt 67 500 medlemmer. En million nordmenn har hørselsutfordringer som påvirker hverdagen ulikt. HLF arbeider for hørselshemmedes livskvalitet, likestilling og full deltakelse i alle livets sammenhenger. Noen har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre hverdagen. Stadig flere rammes av hørselsutfordringer og det er viktig å motvirke sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv.

HLF ber Stortinget:

- Stille like krav til universell utforming av digitale løsninger for kringkastere og andre medieaktører som til offentlige virksomheter
- Inkludere krav til universell utforming på området arbeid i Likestillings- og diskrimineringsloven (LDL) med tilhørende forskrift.
- Stille like krav til universell utforming av nettsider og apper for både offentlig og privat sektor i LDL med tilhørende forskrift.

Demokratisk deltakelse

Tilgang til informasjon er en av grunnpillarene i vårt demokrati og helt nødvendig for ytringsfriheten og meningsfriheten. HLF mener at regjeringen svikter hørselshemmedes menneskerettigheter og rett til likestilt tilgang til informasjon og samfunnsdebatten. Dette ved at det ikke stilles krav om teksting av direktesendt innhold og opprettholder unntak for WCAG 1.2.4. Rask teknologisk utvikling og demokratisk nytte av tekst i sanntid må vektes høyere. Vi er i en situasjon hvor direkteteksting er den eneste måten å sikre hørselshemmede likestilt tilgang til materiale i sanntid. At dette må til for å sikre grunnleggende ytrings- og meningsfrihet, samt er anbefalt av FN, må ligge som motivasjon for å stille strengere krav, samt investere i raskere innovasjon av forbedringer i teknologien. I en tid hvor tre dagers postgang normativt ansees som lang tid for kommunikasjon, så er det urimelig at hørselshemmede skal vente opptil 14 dager på å få tilgang til direktesendt materiale.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) er vedtatt fordi det medisinske synet på funksjonshemmede hindrer likestilling og et menneskerettslig perspektiv i politikk- og regelutvikling. HLF mener regjeringen her svikter landets hørselshemmede ved ikke å anerkjenne at det er et stort demokratisk problem at hørselshemmede ikke får tilgang til redaksjonelt innhold samtidig og likestilt med samfunnets borgere ellers.

Det er uakseptabelt at redaksjonell «frihet» skal hindre hørselshemmede og andre tilgang til informasjon i media. Krav til universell utforming har som formål å likestille, ikke gi hørselshemmede og andre funksjonshemmede særlige fortrinn i tilgang til informasjon. At mediene skal kommunisere likestilt er ansett å være en del av vårt demokratiske styresett. Snur vi på det så sier medievirksomhetene og regjeringen her at det er greit at hørselshemmede ikke er likestilt i samfunnsdebatten.

HLF mener at regjeringen lytter til medievirksomhetene vedrørende redaktørenes ytringsfrihet, uten å lytte til FN. HLF mener at alle krav til universell utforming som gjelder for offentlige virksomheter må også gjelde kringkastere og andre medieaktører, samt inkludere teksting av direktesendinger.

HLF er bekymret for hvordan hørselshemmede skal kunne navigere i et medie- og informasjonssamfunn. Uten likestilt tilgang til redaksjonelt materiale er risikoen for å utvikle alternative forklaringsmodeller, som for eksempel «fake news», til stede. Dette burde bekymre medievirksomhetene, regjering og Storting.

Arbeidsliv

Det er ikke nok å inkludere hørselshemmede i arbeidslivet kun ved individuell tilrettelegging. Det å oppdage et hørselstap, få behandling og rehabilitering er noe som tar tid. I denne overgangsperioden, samt for personer med mindre grad av hørselsnedsettelse, så er det universell utforming som vil sikre likestilt deltakelse og redusere risiko for diskriminering. Det er behov for krav til universell utforming av arbeidsplasser, herunder også kommunikasjon og informasjon som formidles på en arbeidsplass.

FN har flere ganger overfor norske myndigheter understreket viktigheten av krav til universell utforming for digitale løsninger som brukes i arbeidslivet. En rekke aktører understreket viktigheten av at lovarbeidet harmoniseres med CRPD under høringen av WAD i 2019, blant annet LDO og Bufdir.

HLF har i sitt innspill til regjeringen i flere runder bedt om at det må innføres krav til universell utforming av varer, tjenester og informasjon, da dette ikke er ivaretatt godt nok i dagens lovgivning. Å stille krav til de fysiske forhold, samt digitale løsninger, avhjelper en del, men tilgangen til det sagte ord gjennom å gjøre informasjon og kommunikasjon universelt faller utenfor.

Videre har HLF bedt om at arbeidslivets områder også inkluderes i krav til universell utforming. Regjeringen har forståelse for våre synspunkter, men velger å ikke fremme forslag om dette.

HLF mener Stortinget må løfte hørselshemmedes rett til likestilt deltakelse i arbeidslivet uten å møte diskriminering. Risikoen for diskriminering øker betraktelig når det positive virkemiddelet for å likestille for hørselshemmedes kommunikasjonsbarrierer kun skal være individuell tilrettelegging.

Privat sektor må også med

For å oppnå samfunnsmessig likestilling er det nødvendig at alle de nye kravene for offentlige virksomheter også omfatter privat sektor.

Din hørsel – vår sak

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Brynsveien 13
Pb 6652 Etterstad
0609 Oslo

Telefon: 22 63 99 00
Telefaks: 22 63 99 01
Tekst-tlf.: 22 63 99 12

E-post: hlf@hlf.no
Org.nr.: 970 205 195
Bankgiro: 8397 05 08816

Ved å stille ulike krav til universell utforming av offentlig og privat sektor, risikerer privat sektor å bli hengende etter, som på sikt blir et konkurransefortrinn for offentlig sektor. Regjeringen unnlater her å stille krav til private aktører noe som vil begrense hørselshemmede og andre funksjonshemmedes mulighetsrom.

WAD er et sett av minimumskrav og direktivet oppfordrer medlemsstater til å utvikle lovgiving som omfatter privat sektor. Regjeringens argumentasjon om at EØS-avtalen setter begrensninger for utviklingen av norsk lovgiving er derfor uforståelig.

Kontakt

Skulle det være spørsmål eller behov for ytterligere informasjon, vennligst ta kontakt med Marte Oppedal Vale, interessepolitisk seniorrådgiver HLF, vale@hlf.no.

Med vennlig hilsen

Merete J. Orholm
Politisk sjef

Marte Oppedal Vale
Interessepolitisk seniorrådgiver